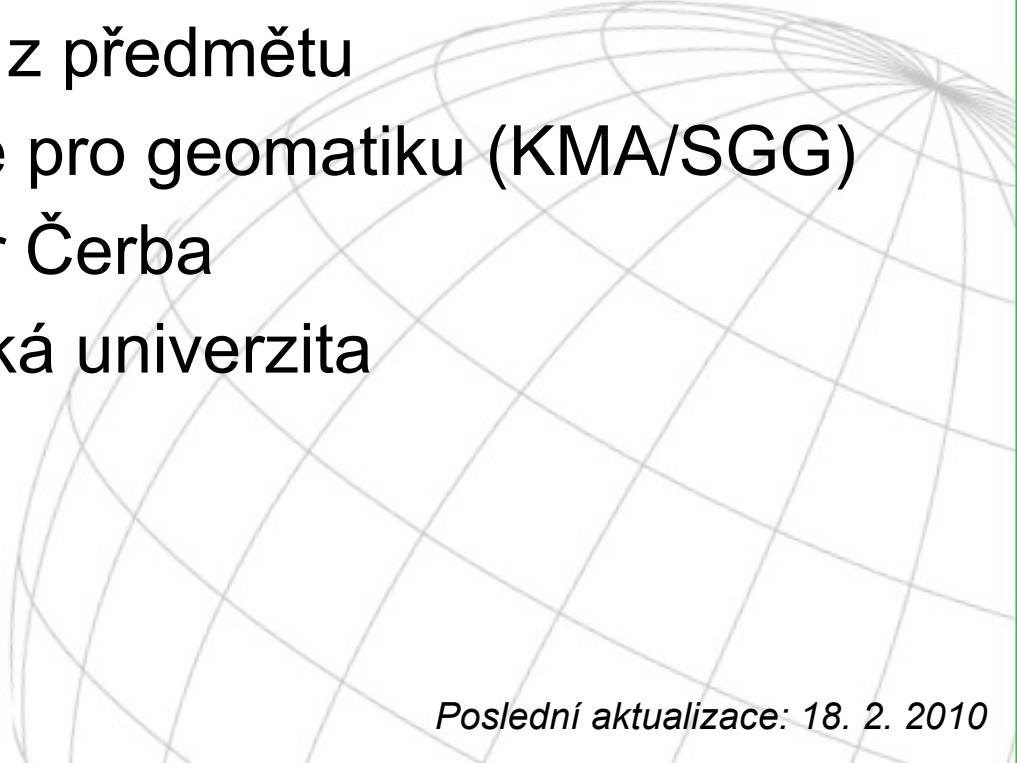

Stručný úvod do (nejen socioekonomické) geografie

Přednáška z předmětu
Socioekonomická geografie pro geomatiku (KMA/SGG)
Otakar Čerba
Západočeská univerzita

Definice

„Geografie a historie zaplňují veškerý obsah našeho poznání, a to: geografie – prostor, historie – čas.“

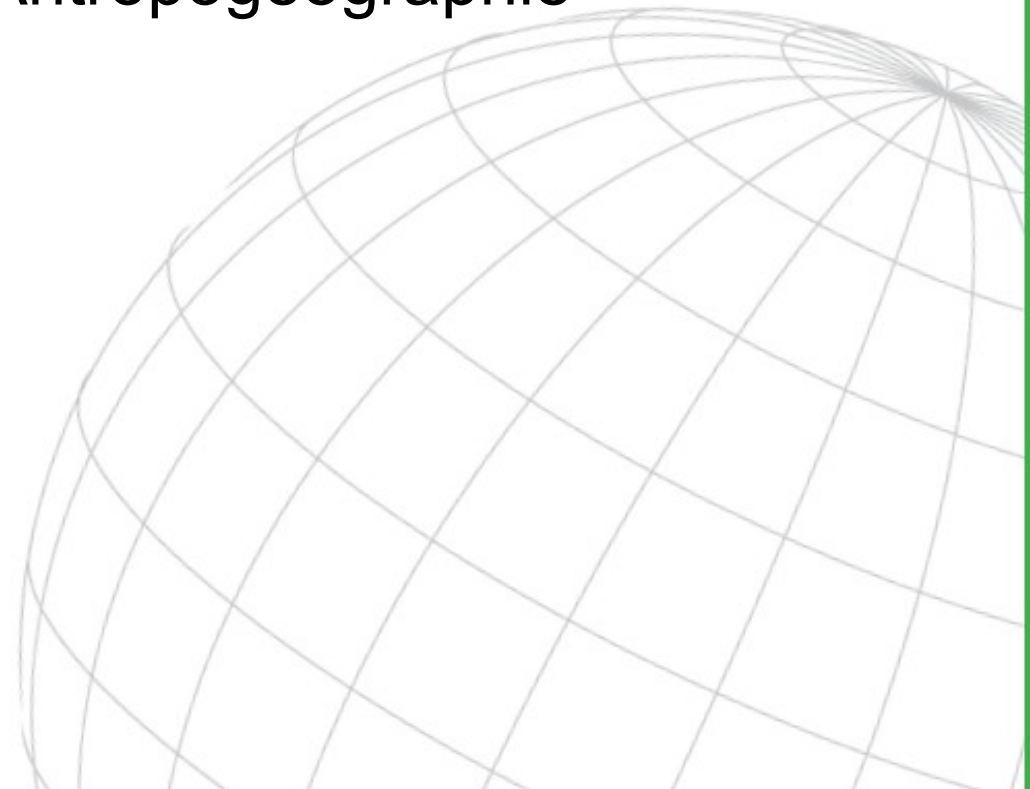
Immanuel Kant

„Socioekonomická geografie je věda studující diferenciaci (rozdělení), integraci (spojení) a organizaci (vytváření a udržování struktur) sociálních, kulturních a ekonomických jevů a procesů včetně jejich časoprostorové dimenze.“

Terminologie – synonyma?

- Geografie ekonomická, hospodářská, společenská (tyto názvy nepostihují přesně celou náplň této geografické disciplíny); dále geografie humánní (geografie člověka)
- Anglicky hovořící oblasti – human geography
- Německy hovořící oblasti – Antropogeographie
- Dříve – politická geografie

Základní úkoly SEG

- Antropoproblémy, které se především týkají člověka samotného, např. populační vývoj.
- Sociální problémy, které se zaměřují především na interakci člověka a společnosti, např. osídlení, rozmístění volebních obvodů.
- Ekonomické problémy, např. lokalizační problémy průmyslu, zemědělství, služeb, cestovního ruchu...
- Komunikační problémy, např. dopravní obslužnost.
- Komplexní problémy, které studují determinaci člověka prostředím a naopak, např. problémy trvale udržitelného rozvoje, ochrany životního prostředí, konflikt severu a jihu, globalizace...

Geografický výzkum – přístupy

- Historický – změny geografických jevů, procesů a objektů v čase (rekonstrukce, aktualizace, strukturně-genetická metoda, srovnávací metoda, prognózování...) → paleogeografie a historická geografie
- Systémový – zkoumání komplexního geosystému (jednotného souboru různých mezi sebou úzce svázaných útvarů a systémů)
- Ekologický – poměrně progresivní systémově orientovaný přístup zaměřující se na aplikaci a kombinování postupů, prostředků a metod z jiných přístupů geografického výzkumu
- Matematický – používání exaktních prostředků a výpočetní techniky; statistika, včetně grafického vyjádření
- Modelování – tvorba modelů, které potlačují okrajové vlastnosti studovaného objektu nebo procesu; logické, matematické, mechanické modely; propojuje matematický přístup a modelování

Sběr dat a informací

- Pozorování – průzkum a experiment
- Rozhovor (interview), dotazník (anketa) – uzavřené a otevřené dotazy
- Terénní výzkum, expedice – náplň se mění díky nové technice, například GPS, potřebná je rutina, intuice a zkušenost
- Studium literárních a archivních pramenů, včetně práce s počítačovými daty
- Dálkový průzkum – distanční metody jako například DPZ nebo fotogrammetrie
- Práce s mapou – Nikolaj Baranskij (1934): „... Mapa je alfou a omegou geografie, výchozím a konečným momentem geografického výzkumu...“